

Divina affulgente gratia,

DISCURSUS POLITICUS

INAUGURALIS

De

NOBILITATE

Quæritur

Decernente & Approbante amplissima

Facultatis Philosophicæ, in Regia Academia

CHRISTINEÆ, Collegio;

DIRIGENTE VERO

Consultissimo & Clarissimo Viro,

M. MICHAËLE O. WEXIONIO

Polit: & Hist: Prof: Celeberrimo, Facultatis

Philosoph: p. t. Decano, Præcepti, Fautore ac Promotore

ut promptiss. ita parentis loco ætatem hono-
randissimo.

Pro Magisterij Philosophici Privilegijs

Examini publico subjicit

JOHANNES M. GARTZIUS

Arbog. S. R. M. Stipend.

Ad diem 13. Febr. loco & horis solitis.

Ps. 31. Volve super Dominum viam tuam & spera in eo, &
ipse faciet.

ABOÆ Petrus Waldi Acad. Typogr. 1647.

ILLUSTRISSIMO AC GENEROSISSIMO
DOMINO

DN. PETRO BRA

HE/ COMITI IN Wisingsborg/
L. B. IN Niddeholm ET Lindholm/ &c.

REGNORUM

SVECIAE

GOTHIAE

WANDALIAE q;

SENATORI PRUDENTI

ET

DROTZETO FIDO,

PARLAMNTI REGII HOLMEN-

SIS PRÆSIDI AC DIRECTORI EXCELSO

REGII q; LYCEI ABOENSIS CAN-

CELLARIO MAGNIFICENTISSIMO

NEC NON

VESTMANNIAE, MONTANORUM

ET DALEKARLORUM JUDICI PRO-

VINCIALI GRAVISSIMO

DOMINO MEO CLEMENTISSIMO

Disputationem hanc inauguralem, in spem

Studiorum suorum promovendo,

rum, submissè inscribit, dedi-

cat & offert

Auth. & Resp.

Epistola Dedicatoria.

DEcebat quidem, Illustrissime Comes, Domine Clementissime, in primis dignitatis & magnificentiæ Tuæ Excellentie habere rationem, ne quid ad Excell: Tam, nisi dignum sublimitate ista, dignum tanto iudicio offerretur. T. & E. me tamen invitavit favor, obsequij necessitas impulit, ut Discursum hunc tenuem & quasi vagientem de Nobilitate sub T. & Excell. Clypeo in publicum emitterem. Id esslagitavit præterea Generis splendor avitus. Tu Comes Illustrissime ex antiquissimæ nobilitatis, nobilissimarumq; virtutum, apud REGES SVEONUM præcos ob præclaram difficilimis temporibus, consilio, re, ope, operam navatam notissimis natus, eminentiam avitam, egregiè auctâ virtutum, insigniorum Catervâ quoquo versus longius latiusq; diffundis. Hinc est quod ob insignem eruditionem, eloquentiam, linguarumq; diversitatem; Ob consiliorum prudentiam & in rebus agendis vigilantiam; Ob constantiam & animi magnitudinē DIVA SEPTENTRIONALIS MAIESTAS Tam Excell: ut esset à Sanctissimis Consilijs elogit, ac in Regno locum secundum assignavit.

Divinitas hæc quædam est generis, non hu-
manitas, sublimitas non gloria; quam me-
lius exprimere nequeo, quam tacendo. *Ab-*
stinuissem ab hac compellatione propter egregiam
illam Excell: nisi hæc beneficâ esses naturâ, cui ne-
quidem infima Musa potissimum Fennica displicet.
Cum Author post Gloriosissimam Reginam sis no-
stri Lycei, incrementa dedisti; Summa procura-
sti: & tandem Excell: T.æ non abnuit Cancel-
larij onus hujus Academiæ sibi imponi. Tantas
virtutes novit æstimare prudens, nostrum
est venerari, quæ oculis cernuntur â nobis,
vicinis ac dissitis. Et hæc ipsa magis admi-
ratione quam oris & styli venustate appa-
rent. Huic ne igitur Numini reddenda ratio stu-
diorum? Sic autumo. Religioni itaq; habui sub a-
lius Clypeo & Tutela, aliquod ingenij specimen pu-
blicare, antequam T.æ Excel: obsequentiissimus me-
us aliquo argumento, comprobaretur animus, quo
Tua Excel: me gratum judicaret. Interea porro
Magnifice Comes, magna observantia exiguum
pignus solita comitate tua suscipe, (Maturiora ma-
turior ætas DEO DUCE dabit) nec quam munu-
sculum hoc chartaceum vile, sed qualis offerentis sit
animus

animus clementer aestima; neq; mea; studia ex-
celso patrocinio & Clypeo (licet non videar de eo
meruisse) complectere tamen. Quod faciens vehe-
menter me ad sublimiora confirmabit, & ad stu-
dia percolenda curam simul augebit ac animum
addet, ut tandem Politicarum Rerum instructior
Patriæ qualemcunq; operam prestare queam, ad quã
assequendam, ingenium quemq; animum ita infla-
matum esse convenit, ut neq; laborum molestiã re-
vocetur, neq; itinerum difficultate abstrahatur,
quod me pro ingeniolo facturum confido sancteq;
confirmo. Votum agnoscat Illustrissimus Comes anhe-
lantis aliquod suæ in T. am Excell: observantiæ, perpetuiq;
obsequii monumentum sacrare; Et literariis conatibus Co-
nantis Patriæ dulcissimæ se devovere velificari incipe & patro-
cinari perge. Quod si à gratia & favore Tuæ Exce. quã probos
omnes & Musarum alumnos amplecteris, sperare licuerit, nã
ego mortalium felicissimus serid gaudebo & triumphabo.

Aboæ Fenno-
rum, 1. Kal.
Febr. 1647.

Excellentiss. nomini Tuo

devotissimus

&

Humilimus Client

Joh. M. Gartz. Arb.

Ad Candidum Lectorem.

INter scientias per quas mortalium excolitur ingenium, & plurimum per se eminere, & lumen eximium cæteris adferre Philosophiam, constanti eruditorum censurâ, longo seculorum decursu, omnibus in confesso fuit. Si quam enim *primus cujusq; boni autor* eminentiam illi conciliare potest; Deus est. Si quam *finis* eminentiam ei afferre potest, quid veri contemplatione & honestâ actione divinius aut dignius esse potest. Deniq; si quam *subjecti amœnitas, & objecti jucunditas*, facultati alicui eminentiam comparare potest, sane quæ in cæteris reperiuntur singula, ea in hac quodammodo concurrere videntur universa. Hujus atrium â prima ætate ingressus haud longè adhuc progressus, qua-

qualiacunq; sequutura eruditionis po-
sui fundamenta. Præstiti in hoc stu-
diorum genere quod potui non quod
debui. Mihi & voluisse & tentasse
satis fuerit. At cum Philosophiæ stu-
dium non ita tractaverim, ut in eo hæ-
rere voluerim, impellit ætas, hortatur
futurum vitæ genus ut jam jam animū
ad superiorem facultatem adjungam.
Non abs re tamen esse duxi, ut in pri-
mis prodirem & publicum quoq; nava-
tæ in hoc Studiorum genere operæ, spe-
cimē aliquod darē, longè alia licet mihi
â meis æqualib' mens sit. Ingeniorum
libamenta edunt & illi, sed ut Magiste-
rij gradu brevi honorentur, Gratulor
ipsis ex animo honores. Ego v. eosdem
certis de causis nunc temporis non am-
bio, hoc duntaxat intendens, ut pro-
gressu temporis, si istum gradum mihi
pro-

profuturum cognovero, quo jure alij
nunc eum petunt, eodem & ego, exhi-
bito hoc ingenij specimine, à veneran-
dâ facultate consequar. *Ausu quodam*
magno, ac juvenili animi impetu hoc factum, indi-
gnius à quibusdam judicabitur: Non admodum
repugno, interim tamen cum ex sapientum monitu,
omnes boni, juventutis studijs faveant, quaeso, ne in
se tam injuri esse velint, ut propter hunc meum co-
natum ex bonorum numero se excludant. Sed
ad Materiam. Spero meliora! Hoc dignû
Cæsaris animo. id etiam tentare, quod præ-
stare nequeat. Scal: Exerc: 52. Hoc ergo ut
feliciter cadat largiatur **DOMINUS DOMI-**
NANTIUM.

Rien sans Dieu.

DISCURSUS

De

NOBILITATE

Thesis I.

Quamvis Virtus per se expe-
tenda, quippe quæ sibi suffi-
ciens & eminentiâ suâ contenta,
tamen quia homines naturâ ita fe-
rè comparati sunt, ut vix ad illius
culmen adspirent, nisi quodammo-
do flectantur & invitentur: Id-
circo prudentum institutis Divini-
tus constitutum ac dispositum repe-
ritur, ut præmia rectè factis in re-
publica proponantur, quo Cives
non tantum Studio & amore vir-
tutis, sed & spe beneficij, ad vitam

A

civis

*Civilem alliciantur. Inter quæ
præmia familiam ducit & princi-
pem tenet locum Nobilitas, flos
& decus generis humani & virtutis
incitamentum egregium.*

An sit

2. Quam tamen multi rationi-
bus aliquot fulti spreverunt, eamq;
ramenta, rem fictam & præpoten-
tum Civium Commentum asseru-
erunt; rerum omniū originē nimis
scrupulosè scrutantes, omnib⁹ nō tan-
tum idem tribuerunt *exordium*, sed
etiam *similem successum & progressum*:
unde illis nati vulgares versiculi.

*Si pater est Adam cunctis, si ma-
ter & Eva,*

*Dic cur non simus nobilitatē
pares.*

3. Verum isti mortales ex com-
muni principio omnium homi-
num, nimis liberaliter concludunt
omnium æqualitatem: *non enim
quia omnes herbe ex terra nascuntur, omnes*

eandem habent virtutem; Et multum
interest ad fructus plures, & vaviores,
elegantioresq; edendos, ex qua fur-
culus evellatur arbore.

4. Idem obtinet non solum in
arboribus & herbis; sed in *firmamento*
astrosum multitudine nobili,
quæ non tantum ordine ac specie,
sed etiam virtute inter se longè dis-
miles existunt. Quod etiam vide-
re est in *elementis, metallis, lapidibus,*
volatilibus, piscibus, terrestribus anima-
libus, &c. Et si natura vim & universi
terrarum orbis conditionem intueamur,
nihil occurreret, quod non vel cætera digni-
tate vincat, vel ab alio rerum genere su-
peretur. Cognoscemus quemad-
modum omnes rerum formæ inter
se dissimiles sunt, ita in nullis ean-
dem prorsus vim esse & potentiam.

5. Quæ Excellentia naturalis ut
in sempiternis rebus semper manet, ita
in ijs quæ oriuntur & occidunt, virtute
quadam seminis in sobolem ipsam insun-
ditur.

Hippolytus
à Collibus
de Nob. p. 02
sic: 1. 2. 3. 4. 5.
6. & 7.

Probat
dari Nobi-
bilitas.

6. Quum itaq; in rebus mutis bellis, & ceteris omnibus, videamus hunc ordinem servari, quid mirum si in homine, omnium animantium, principe, id observetur? Magni interesse remur, ad feram indagandam fallendamq; vel ad eandem persequendam, quali ex genere canis sit procreatus. Ex qua arbore furculus detractus inquirimus. Multo magis ad vitam recte atq; ex virtute gerendam refert, ex quibus parentibus homo natus sit; an ex ijs qui nunquam actionem aliquam laude dignam ediderunt, an his quos ardens evehit ad altera virtus.

Ab ipsa
natura.

7. Non itaq; i. Natura repugnemus quæ differentiam constituit insignem, cum alteri ex meliori luto fingit præcordia, ad virtutem & actiones virtuosas prona, alteri rigida & frigida concedit pectora, neq; ad sceptrum neq; plectrum apta. Observamus præterea quotidie accidentia, quæ in parentum corporibus visum

etur generatione transferri in sobolam;
Temperamentum quoque morbos & simi-
lia; quidni igitur & animorum
cum corpore complicatorum pro-
pensiones; quæ ut plurimum tem-
peramentum corporis sequuntur.
in sobolem propagari queant. II.

Reipub: incolumitati: flagitat n. dif-
ferentiam hanc Salus Reipub: par-
tim propter conservandam distin-
ctionem familiarum in genere hu-
mano; partim propter ordinem in
repub: & propter belli tempora; ut e-
tiam illustre conspiciatur discrimen
virtutis & vitiorum, laboris & desi-
diæ, &c. Nam si idem esset honos, illis
qui rastro philosophantur, & qui sceptro
presunt publico, omnis utique interiret vir-
tutis amor ac ardor, ac bipatens desidia
aperiretur porta. III. Sacris Literis,

Non enim solum legimus Saulen-
in V. T. Immanis Goliathi debella-
torem, nobilitatis libertate donare,
constituisse; Sed etiam nobiles in

2. A Neces-
sitate.

3. Ex Sacra
pagina.

1. Sam.

17. 25.

N. T. extitisse quorum mentio fit.
Luc. 19. 12. 1. Cor. 1. 26.

Etymolog. 8. Obtentâ quæstione An sit;
Augustissimi nominis (Nobilis &
Nobilitas) Etymologiam porro in-
dagaturi, non moramur eos qui *no-
bilem* dictum putant *quasi non bilem*,
cum Etymologia hæc erronea est
(ut & illorum quibus ex præconce-
pto odio, *Nobilis* dicitur *quasi Nobis lis*,
quia fastus & superbia, ut plurimum
nobilitatis est pedissequa) ex Cen-
sura Grammatica, non solum quia
analogia manifestè repugnent, sed
quod nec ipsa ratio satis congrua
videatur, nec simile nomen à tali
verbo deductum facile quis inve-
niat.

9. Sed nos cum alijs rectius de-
rivari statuimus à *Noscendo* (hinc *Nobi-
lem* dici quasi *noscibilem*, *Nobilitatem* autem
quasi *noscibilitatem*) tum ob pulcherri-
mam literarum Symphoniam, tum
ob maximam cum re ipsa conveni-
entiam: *Propter doctrinæ exquisitæ co-
piam*

Tiraq: de
Nob: c. 2,

*piam, virtutis splendorem, dignitatis atq;
authoritatis eminentiam, ab omnib⁹ co-
gnosci possit & debeat, unde nobilis anti-
quitas scribebatur per G. Gnobilis Ti-
raq: c. 2. de Nob.*

10. Hic non abs re fore arbitre-
mur originem & progressum hujus
vocis ex Tiraquello, Arist: & Johan.

Damasceno annotare, ex quibus li-
quet Nobiles olim dictos fuisse qui aliquo nomine
vel titulo, virtutis sive vitii aut aliter noti & homi-
num fama celebrati erant; sed ut tempus omnia
immutat, & ea quidem interdum in melius, in-
terdum in peius; eò postea processum est, ut no-
bilis ferme non nisi cum laude diceretur, & eos
qui alios virtutibus, scientiâ, divitiis, industria,
eloquentia, re militari, reipub gubernatione, sua,
aut maiorum dignitate, aut alia quâvis excellen-
tiâ nō vulgari & ea quidē nota & celebri anteirent;
divini quodam modo existimarentur, habe-
re; quippiam maius atq; augustius quam ceteri
homines; ab iisdem fontibus prodierit nobilitas
ipsa, atq; falsa illa divinitatis opinio, cum vera i-
psa Divinitas non satis esset hominibus cognita.
Nam ut illos propter quandam supra vires huma-
nas excellentiam, ut vulgus existimabat, Deos es-
se credebant, ideoq; illis Simulachra, Statuas, &
Imagines consecrabant, palâq; & in foribus tem-
plorum ædiumq; publicarum ponebant. *Hujus-*

modi opinionem confirmant prisca, qui no-

Initia huius
vocis &
progressus.

Tiraq: c. 2.
de Nobil.

Arist: lib.
pol. 4. c. 3.
& 4.

Joh. Dam.
circa initia
lib. Hæres.

nobilitate illa majorum gloriabantur, u-
num sua nobilitatis fundamentum jacta-
bant, se majoresq; suos Dijs Deabusq; ge-
nitos & procreatos esse. quod nos legimus
passim, de Achille, Alex: M. Hercule,
Romulo, Theseo, &c. Et quid Virgili-
us toties inculcat; Nate Dea. Quid
Homerus aliud significare voluit,
cum Reges & alios præ cæteris No-
biles, Jovis filios & alumnos vocat.
Sed properabimus ad alia.

II. Nostratib⁹ Nobilitas dicitur *Ad-
dell* / quã vocem non nulli deducunt
â *Germanorum Adler* / quæ aquilam
avem vitijs & rapinis deditam signi-
ficat. Sciendum tamen est nomen
illud purè Gothicum & Longobardicum
non peregrinũ esse, juxta proprietatẽ
idiomatis Svecici igitur est interpre-
tandũ; Sonatq; nostra lingua prisca
Odhal vel *Adhul* quæ vox componi-
tur ex *Odh* vel *Odhe* quod proprie-
tatem & possessionẽ olim significa-
vit, & *Uudh* vel *Ull* quod universum
connotat; Unde Gothicum illud

Allodiale vel *Allodium* prædia ab omni
exactione libera & soluta signifi-
cant, & ita alicujus propria ut à ne-
mine, nisi Deo & majoribus reco-
gnoscantur, quamvis coronæ & Ma-
jestati urgente necessitate militare
teneatur. Talia prædia *Allodialia* vete-
ribus *Uduljord dicta*, nobilibus in nostrâ pa-
triâ concessa videntur, ut eo majori studio
publicis officijs incumbere liberaliterq; e-
ducari queant, nec, dum vita sustentan-
da aliunde subsidia in sui, suorumq; emo-
lumentum querunt, fasile è necessarijs
muneribus avocari possint. Dicuntur
etiam de jure nostro *Frelsmân* per
excellentiâ, id est, *Liberi* non tan-
tum quo ad personas, sed & bona,
prædia & possessiones.

12. *Coguitâ* vocis pro *sapiâ*, con-
sequens est Nobilitatis *ambiguitatem*
discutere, quum illa multorum errorum
fecundissima mater esse soleat. Spurias
igitur significationes à *Genuinis*,
quantum quidem pro re nata suffi-
cere judicamus, ventilabimus.

Sumitur I.
Genericè.

Sumitur autem vel *Genericè* vel *Specificè*. *Genericè scilicet* 1. *Nobile est* quidquid aliqua in re, bona vel mala excellit, & propterea vel omnium ore circumfertur, vel historicorum calamis perstringitur; quo sensu Greg. Kollenhag: Quintillam quæ se nunquam virginem noverat *Nobile scortum* appellat. Et Tacitus l. 13. anal: Poppæam eijurati pudoris fœminam, *nobilem* dixit. 2. *Nobiles & Nobilissimi* vocantur, qui in eminentia sunt constituti. *Quæ Nobilitatis acceptio, complectitur omnes ordines & dignitates, magistratuumq; munera, quæ tum suapte naturâ nobilia, tum nobilibus & illustriorib⁹ viris competunt,* prout Imperator ipse appellatur *Nobilissimus* l. 3. ff. de Natali rest:

Kichner, de
Rep. Disp.
12. Th. 1.

13. Sub hac acceptione in nostro regno, *primum* occurrit, *Sacra Regia Majestas*, non duntaxat *Subjektivè* & in gradu excellentissimo, sed & *causaliter* nobilitate beata, comparatur enim *Oceano*, à quo omnes libe-

liberalitates, jurisdictiones, feuda, nobilitates, & privilegia fluunt ac resluunt, & veluti rivi à fonte in alios derivantur: & audit numen terrestre, in quo thesauri omnium dignitatum recogniti sunt. Hæc Majestas cum non ab alio, sed principaliter à Deo dependeat, cujus vices hisce in terris gerit vocatur Sacrosancta. Undè etiam meretur quasi Divinos honores & duplicatos: cujus humeris onus difficilimum & amplissimum incumbit. Nam, quid aliud est imperare, quam periculosissimam navigationem suscipere, ubi tot maria impetiosa, tam varij & adversi venti, tot scopuli altissimi, tot Syrtes latentes & mutabiles, tot pyratae crudeles, qui navem imperij infestant. Scilicet tot animos innumeris affectibus sævientes, omnemq; vim legis interdum excutientes, unico Imperij jugo continere; vulgus ut equum indomitum, rectæ rationis freno constringere; Justitiam exercere, hosti resistere,

Sixtin: de
Regal: l. 1.
c. 4. n. 5.

sup:

superbos deprimere, humiles extollere, innocuos tueri, & vitam animamq; toti corpori civili imperitari, *an non est difficilimum?*

14. Res tantæ molis, ut nisi Deus ter. opt. max. qui eligit Reges populo suo & iudices filiorum suorum; ipse suâ gratiâ adsit, quò Magistratus sit oculus videns & subditi Auri audiens: tanto oneri ferendo q̄s sit impar.

15. Hinc nobis ansa data est, sicut & omnibus esse potest, ut patria nostra charissima ex animo gratulemur, quod in ea Deus T. O. M. ab immemoriali jam tempore pios Reges & Principes, admiranda virtute & inusitata felicitate regnare voluerit. Quid v. in specie Stirps Gustaviana; Sereniss. ac Potentiss. Regina CHRISTINA, Domina nostra Clementissima, nulli propè Regum, vel pietate, vel clementia, vel animi magnitudine, vel rerum gestarum gloria & potentia inferior hisce temporibus præstiterit, totò terrarum
orbi

orbi innotuit. *Sit pia, felix, inclita,
victrix & triumphatrix semper augu-
sta.* Et possem profectò simplissi-
mè, de Regum & Principum emi-
nentia quomodo sc. *virtute confor-
manda & Majestate ac benevolentia con-
firmanda foret, discurrere, verùm cum
instituti ratio non feret, reliqua lubens,*

..... Spaciis exclusus iniquis,

Prætereo atq; aliis post me memoranda relinquo.

16. *Summæ Majestatis fastigio
evoluto: Consequens est cæteros
gradus Nobilitatis enodare; Post
itaq; Regiam Majestatem, Nobiles aut
sunt Perpetui aut Temporarij.*

17. *Nobiles perpetui sunt, quorum* Nobiles
Nobilitas ad heredes transit. Tales perpetui
*sunt Principes, Duces, Comites,
Barones, &c.*

18. *Principis Nomen olim soli
Imperatori tribuebatur. ff. de Const.
Prin; usu jam factum est generalius,
ut & Reges Duces, &c. vocentur.
Duces & Principes. Regum v. filijs vivo
parente Rege, in Regnis Principum
nomen*

nomen tribuitur, Sic *Johannes* filius
Gustavi Primip. m. antequam in
Regem Svecorum eligeretur, Prin-
ceps Fenningiæ vocabatur. *Adver-*
tendum tamen hic est ante ejus tempora
Regum filios titulo Junfare contentos
fuisse. Sic filius Regis Mag. *Smeef* in
litteris quæ dabantur in Warberg A.
1343. in Hallâdia titulo hoc salutatur,
Ute Wij Hans R. M. & Aldre Son
Junker Erieh/ &c. Per aliqua retrò se-
cula nulli fuerunt Principes indigenæ in
Svecia, qui originem non traxerunt ex
familijs Regijs. Ubi obiter notan-
dum, nullam ferè differentiam ef-
se inter *Duces* (*Hårtighe*) & *Principes*
(*Förstar*) nostros, nisi quod alij sint
Magni *Duces* & *Principes*.

19. Qui tituli sunt maximè il-
lustres, cum & ipsa S. R. M. tas his
titulis gaudeat. Sic *Sereniss: nostra*
Regina CHRISTINA scribit. *Ma-*
gna Princeps Fennorū & Dux Careliorū.

20. *In Imperio Romano præterea*
varij recensentur nobilitatis gradus nobis

incogniti. Sunt enim Marchiones, Duces, Landgravij, Comites Palatini, & alij ejus generis, quos sollicitius huc inferri operæ pretium non est. Patriæ statum aliquantò plenius intuebimur.

21. Cæteri Nobilitatis gradus

in Sveciâ nostra ad tres classes non incommode referuntur: Ita, ut *Sub Prima Classe contineantur* 1. Comites quorum dignitas à remotissima hominum memoria, in hodiernum usq; diem, apud Sveones Gothosq; velut præmium quoq; præclarorum facinorum, plerumq; collatum fuisse; testatur Joh. Messenius antiquitatis Studiosissimus. Quam tamen aliquantisper delituisse, in Coronatione v. Regis Erici XIV. Anno æræ Christianæ 1561. 29. Junij Upsaliæ admodum splendidè celebrata postliminiò revocatam, testatur idem. *Tres enim Viros Nobilissimos Comitum honore beavit; nimirum Dn. Svantonem de Hôrningholm/ Dn. Petrum Brahe de*

1. Classis
Nobiles
1. Comites

Theat:
Nobil.
Svecanæ.

vid: Spec
26. cap.

Rid

Nidboholm/ qui ad huc in stirpe vi-
vit; ejus enim Nepos est Illustrissi-
mus Dominus, DN. PETRUS BRA-
HE, Comes de Wisingsborg/ L. B.
in Nidboholm & Lindholmen/ &c. Se-
renissima M. tis ac Regni Sueciae Drotse-
us & Senator, Iudicij Regij Stockhol-
mensis praeses; Academia hujus Aboën-
sis Cancellarius Magnificentissimus, &c.
Dominus noster Clementissimus. Et
Gustavum Johannis de Haga. Hu-
jus exemplum imitati deinceps, Sereniss:
Rex Johannes III. qui Dn. Stenonem
Erici vitâ pro libertate patriae vindican-
da defunctum in consolationem Uxoris
Derelictae, & sobolis superstitis ornamen-
tum Comitem proclamavit. Et Glo-
riosiss: Rex GUSTAVUS ADOLPHUS
Victoriosissimo Exercitus Duci Dn.
Jacobo De la guardie Comitum
meritissimè tradidit. Hinc etiam
non ita pridem mota, Sacratissima
R. M. tis, Illustrissimo & Excelso
Heroi, S. R. M. tis Regniq; Sueciae
Cancellario Dn. Axelio Oxenstierna

ob in-

ob infinitas admirandâ prudentiâ, dexte-
ritate & felicitate exantlatos labores &
devoratas molestias Comitem de Söder-
møre jure optimo proclamavit.

22. Comitum familiæ superstites hâc
tempestate in Sveciâ nostrâ IV. duntaxat
inveniuntur. 1. Braheorum. 2. Comi-
tum de Raasborg/ Letjonhuswun dicti
3. De la Guardia & 4. Oxenstier-
niadum.

23. II. Barones: quorum authori- II. Barones;
tas, nulli Sveonum in amplissimo Gotho-
rum imperio, ante memorati Regis Erici
XIV. gubernacula fuit impetit; (ut au-
thor est Messenius) Ille enim Baronum
titulo & stemmate primus adornavit,
Gustavum Olai de Torpa; Steno-
nem Erici de Gressnâås; Birgerum
Nicolaj de Wijnâås; Gabrielem,
Christierni de Mörby; Laurentium
Flemming de Sundholm; Carolum
& Georgium Gere, de Byrckewijf &
OllenSö/ germanos; Claudium
Christierni de âminne; & Ericum
Gustavi de Gresteen. Cujus vestigijs

*insistens Rex Johannes hoc nomine
XII. vel potius magnifica virtute ipso-
rum Candidatorum permotus, pari honore
ornandos voluit; Nicolaum Gyllen-
stiern de Lundholm & Foglewijf/ Regni
Svecici Cancellarium; Hogenschildum
de Läckö; Pontum De la Guardie,
natione Gallum, & Ductorem exercitus
contra Moscum; ac deniq; Claudium
Flemming de Swidia. Deinde yisdem
heroicis virtutum Ornamentis superiori
seculo motus Rex Potentiss, Carolus IX.
Svantonem Bielle de Kraferum Re-
gni Cancellarium; Nicolaum Bielle
de Salestadh/ atq; Abrahamum
Erici, de Eleberga/ eodem dignitatis
ornamento insigniuit. Ut & ejus fili-
us, Serenissimus Gustavus II. b. m.
hoc nostro seculo, virtute bellicâ specta-
bilem Heroa Carolum Gylldenhielm de
Berquara ac Sundbyholm/ S. R. M. tu
Regnorumq; Sveciæ Architalassum,
Regiæq; Admiralitatis Supremum
Præsidem, ob magnifica in nata-
le Solum merita & arumnosam, squalidâ
atq;*

atq; diuturnam admodum Captivitatis
conditionem, in Polonia toleratam, jure
meritissimo Baronis titulo munivit. Hac
quoq; eminentiâ decoravit, Perillu-
strè quondã & Generos: Dn. Johan.
Slytte p. m. de Duderoff / Præceptorem
suum eximium.

24. Horũ igitur familiã hodiè ix.
superstites perhibentur, sc. 1. Baro-
num de Torpa / de Capricorno vel
Steenbockar cognominatorum. 2. Dy-
rensterniadum, 3. Horniadum de
åminne / 4. Gyllensterniadum de
Lundholmen. 5. De La guardie que
expiravit, nisi quatenus in Comitibus
adhuc viget. 6. Erat etiam Baro-
num titulus Stencker apud nos non ita
pridem in usu, ex quibus tamen p. t. ne-
minem in patria novimus. 7. Sielkio-
rum de Salestadh. 8. Gyllenhielmia-
nam, 9. Slyttorum de Duderoff.

25. Ad secundam classem refe-
runtur ij quorum Majores in ordinem
Senatorum, vel olim vel nuper lectos
fuisse, probari & evinci possit. Quales

hoc tempore feruntur; Lilliehöök; Krusar; Rynningar; Kurkar; De Förstena; Båtar, Flemmingar; Rynlar; Gyllenstierner de Nynäs; Lillier; Sparrer; Biellar/ de Åkeröd; Blssparrer: Soopar; Bänder; Hoornar de Kanfas; Steina qd Diei & noctis insignia refert. Stiernekiölder; Pässar/ Ribbingar/ Zottar; Lätjons hufvund de Skeberg; Raggar/ Bärens. Et alii quorum dignitati nostrā ignorantia nihil derogare putamus; quod & de aliorum dignitatibus intellectum volumus.

26. *Haec classes licet habeant aliquid majus prater vulgarem & communem cæterorum Nobilitatem, non tamen ob id perdunt Nobilium appellationem, cum, Maior dignitas superveniens non collat privilegium minoris, & Constitutum ob favorem alicuius non debet in damnum eius converti.*

27. Class:
Nob.
27. Specificè

27. Tandem 3. ut ad specificam (strictissimā puta) acceptionē accedam⁹ occurrit Classis eorū, q̄ propter virtutem & merita, vel ipsi, vel in majoribus suis, à S. R. M. te insignibus & privilegijs

vilegijs Nobilitatis, sine superiori Com:
 vel Bar: titulo sunt honorati; aut etiã
alibi nobilitati hic v. in *Illustre Colleg:* so-
 lenniter recepti approbati & in albũ
 relati. *Horum numerũ precise determi-*
nare in proclivi non est, cũ is à puro arbi-
trio summa potestatis dependeat. Ultra ta-
 men 150. in nostro Regno reperiun-
 tur, de quibus aliã. Si fata permiserint uberio-
 ri edocti certitudine & meliori otio scribere non
 detrectabimus **Definitionem statim**
subjungemus: De Nobilitate Tem-
poraria verbo duntaxat hic acturi.

28. Nobilitas Temporaria est,
 quæ ad heredes non transit; qualis
 olim fuit ordo patricorum (in Imp. Rom.) Con-
 sules Honorarii dicti: hodie sunt Comites Palatini,
 quales sunt qui hoc titulo ab imperatore donan-
 tur. Sunt Equites Aurati; quorum (in Imp.
 Rom.) alii nullum instituunt collegium; ut
 sunt Equites Hierosolymitani, *qui etiam olim*
in N. Patria præcipuo dignitatis loco cen-
sebantur ob peregrinationem illam onero-
sam & votivam susceptam ad sepulchrũ
Hierosolymis: hinc reperiuntur etiã hodiẽ
prædia peculium S. sepulchri cognomina-
ta, illi ab Equitibus Svecicis quondam

Nobil.
 Tempor.

Besol. l. r.
 II, c. p. 64.

donata, jam v. fisco Reip. merito adjudicata. S. Catharinæ &c. Alij Collegiū & Societatem constituunt, ut sunt Crucigeri, Ensiferi, ordo Theutonicus, & Equites Torquati.

29. Equites Auratos quos nostra Linea, *Middare* appellamus, apud nos diutissime in usu fuisse, testatur Historicorum Consensus, Riturū conferendi hanc Dignitatem suggerit *Olaus Mag.* his verbis.

Factā igitur iuxta præmissas Cæremonias, apud Deum & Homines omni ævo Commendabiles, Coronationes; ipse Rex secundum formā antiquarum legum regnorum suorum nova privilegia diverso hominum statui; quatenus & quibus opus sit, liberaliter concedit vel pridem ab antecessoribus concessa, restaurat & augeat. Demum Milites auratos, feudis abundantè distributis, Cingulo, ense & Clypeo præstitis, tali tamen interveniente juramento, &c. Horum magna dignitas semper fuit, à qua non abhorruerunt Illustrissimi Viri.

30. Illud v. notandum est; Equites auratos, vel ita simpliciter nominari, vel certi alicujus Ordinis, & ex peculiari objecto additā denomina-

lib. 14. c. 7.

Varii ordines Equitum Aurat.

tione

tione, quales *Aurei Velleris* in Hispania; *Du Saint Esprit* in Gallia; *Aurea Periscelidis* in Anglia, &c. Sic *Serenissimum olim Regem Gustavum II.* & *M. ut & Fridericum Palatinum Regem Bohemia,* &c. hos honores non detrectasse novimus.

31. His ita præmissis & pro instituto declarata vocis acceptione, jam brevi verborum complexu, *Definitionem Nobilitatis Realem* subjungemus. *Nobilitas est dignitas (Excellentia) quadam eminentior persona Idonea, quam illa à Principe, aut alio non recognoscante Superiorem, ob virtutes reip: & vita communi salutare & commodas acquisivit; vel à parente per sanguinem in se derivatam possidet, quâ plebejorum numero eximitur & multis privilegijs ornatur in reip: salutem.*

Nobilitatis
Definit.

32. Generis loco ponimus *Dignitatem eminentiorem (vel Excellentiam)* ut distinguamus *Nobilitatem Philosophicam* quæ in virtutis studio consistit à *Nobilitate Politica;* quarum

Def. resol-
vit. in ele-
ment. 1. Ge-
nus.

ista gentium & Nature jure hominib⁹
competens recte Nobilitas & Dignitas
Communis dicitur; Hæc autem cum
præter virtutem habeat Principis au-
thoritatem & declarationem Nobilitas
specialis & eminentior Dignitas⁹
nūcupatur. Cōcept⁹ Genericus fuit:

II. Differ:

33. Specificus sequitur in quo
continetur subiectum, fundamentū &
Causa. Hæc dignitas nō cuivis cōpetit
supposito; nā ut nō omnia supposita
ratione sunt prædita & voluntate dona-
ta, ita nullū brutorū vera virtutis, quæ
fundamētū est nobilitatis; est Capax;
Negato n. fundamēto, fundatum nequit consistere.

Subiectum
Nobilitatis

34. Dicimus Dignitatem illam,
non cuivis competere personæ, sed
tantum illi quæ vel propriâ virtute,
principis merita est favorem; vel
Nobili nata est sanguine. Hinc in confes-
sō est Nobilitatem non cuivis homini esse tribuen-
dam, sed illi tantum qui est Idoneus. Idoneus
a. est quem virtutis commendant orna-
menta. Ut enim non ex quovis ligno fit Jovis
statua, nec ex quovis marmore Venus; ita non ex
quovis homine Nobilis formari potest. Nam.

Quem genus & genius, pariter virtutis & artis
Nobilitant, vere Nobilis ille vir est.

35. Hinc oritur duplex Nobilitas,

1. *Generis tantū*, Manca & Imperfecta.

2. *Generis & virtutis*; Perfecta. Hæc

est quæ utroq; fundamento nititur,

Excellenti sc. virtute, eaq; vel *Continu-*

atâ à primo stemmate ad posteros;

vel *propria* cum collatione dignita-

tis illius facta à persona, quæ Nobi-

litem possit conferre.

36. Manca est quæ tantum alte-

terum fundamentum habet, nempe

vel *collationem dignitatis* à persona

ius Majestatis habente, vel *prescriptio-*

nem: huc ptinent ij q solis *divitijs* in

ordinem Nobiliū adsciscuntur, &c.

Neq; n. facilius solo beneficio ex ignobili Nobilem

facere quis potest, quam ex stulto sapientem.

37. Manca hæc dicitur, quia Ti-

tulus nudus sine re, & relatio sine

fundamento; Undè qui illam jactant,

salse Ridet Anton: de Gvevar: cum di-

cit Majores nostri in Campo Lanceis pu-

gnabant, nostri v. Adolescentes de fami-

lia ad mensam nunc linguis praliantur.

Et Desid: Erasmus Epist: 47, ad Henr.

Nobilitas

Duplex

1. Perfecta;

2. Manca.

Hippol.

Nob. th. 11.

Horol p.

proce. ad

Car. v. Imp.

n. 46.

VIII. R. Ang: *illam Cenotaphio compara-
ravit, quod genus, nomen & stemma fo-
ris ostendit, intus vacuum est.* Tales
vehementèr taxat Poëta:

Palingenio
in Zodiaco
vite.

Attamen, o, mores, o mira insania, quis non
Vult dici & credi nunc nobilis? o, nebulorum
Turba audax, o, vile pecus, te nomina clara
Delectant, tibi fama placet, tibi gloria, cur non
Et labor & virtus etiam placet? ut meritò sis
Nobilis? An mavis, sapiens iustusq; vocari;
Nomine mentito quam vero? cur tibi nustum
Falsus, cur panis falsus, cur cætera falsa,
Non sunt grata, velut mendax ac futile nomen
Nobilitatis amans? o larva, o, simia, disce,
Disce prius frenare animum, compescere cæcos
Affectus, ratione uti, vitare nefanda,
Iusta sequi, te nosce prius, durosq; labores
Amplecti ne te pigeat, vilemq; fugato
Desidiam, ut possis culmen virtutis adire,
Tunc iure ac merito diceris Nobilis -----

Simon Ma-
iol: Episc:
vvulturar:
Col. vii.
Th. i.

*Proindè faceffant ij, qui Nobilita-
tem habent in astragalis, ut est in prover-
bio, nec animum generis splendore di-
gnum gerunt, qui dignitatem majorum
virtute comparatam foedis factis ami-
serunt, qui timiditate, avaritia, flagi-
tiji atq; sordibus & omnium rerum
inscitia se in infimam turbam conijciunt,*

neq;

neq; tamen desinunt de familia sua perit-
 lustrari. Quæso enim, quem
 fructum feret istud nudum familiae
 nomen, cum Resp: in ultimum di-
 scrimen venerit armorum: aut do-
 mesticis seditionibus agitata fuerit?
 in tanta re (inquit Salust:) *trepidant,*
festinant. Virtute & consilio
 res geruntur, non fumosis imagini-
 nibus. Multa quidem adhuc à nobis dicenda re-
 stant, quæ ne à nobis tractari possint valde vereor;
 Progrediemur igitur quantum licet, etsi non quan-
 tum lubet.

38. *Fundamētū Nobilitatis* cui ut æ- *Fundamēt.*
 dificiū basi supstruitur est *virt^o*, Hæc *Nobil.*
 enim præsentē vel absente statq; caditq; Nobilitas.

39. Virtus illa est Duplex; *Sa-*
gata & Militaris quæ patriam a peritis defendit
 armis & hostem vastatorem pro viribus depellit.
Vel Togata & Civilis, quæ consiliis pruden- *Virtus civi-*
 tioribus patriæ succurrit, eamq; hostium invasio- *lis duplex,*
 nibus subtrahit. Sub Militari animi magnitudinē.
 Sub Civili Justitiam, magnificentiam, Eloquentiā
 & Juris Civilis prudentiā, &c. comprehendimus:
 Non minus namq; his quam illis Nobilitas com-
 paratur.

40. *Virtutem sagatam nobilita-* *Virtus Mil-*
tis fundamentum esse nemo nega- *lit:*
vit,

Hippol: de
Nob. th. 14.

vit, qui Nobilitatem non negavit,
itaq; si quis magnitudine animi, qua in
periculis cernitur polleat, si arte militari
excellat, ejusq; clarum aliquod specimen
non semel præbuerit, viam ad Nobilita-
tem sibi aperit.

Salustius,

Sic hostem ferire, murum
ascendere conspici, dum tale facinus faceret, pro-
perabat; eas Divitias eamq; bonam famam, ma-
gnam Nobilitatem putabant.

Virtus To-
gata.

41. Virtutem posteriorem non-
nulli qui Marti quam Minervæ fue-
runt faventiores, dignitatis istius
gradu spoliare sunt aggressi, sed ir-
rito conatu: Nam Togata virtus sapi-
us patriæ plus prodest quam militaris, quæ
hostem arcet ne noceat, Illa hostem depel-
lit ne amplius noceat.

42. Subjuximus in Definit:
Reipub: & communi vite salutare; ij
enim quorum nec maiores, nec illi ipsi Reipub:
profuerunt, inter veros Nobiles numerari non
possunt.

Causa effi-
ciens Gene-
ralissima.

43. Causa Efficiens Nobilitatis
est Prima, vel à prima dependens; pri-
ma causa est Deus; qui ut fons est &
origo omnis boni; ita Nobilitatis author
& lar.

Et largitor negari nequit: Nam ipse est Ps. 84: 12.
qui gratiam & gloriam concedit. Qui
erigit è pulvere tenuem, è strequilinio e-
levat egentem, faciendo quod consideat
cum ingenuis, cum ingenuis populi sui. Ps. 113.

Quod agnoscunt pij principes &
Reges, qui se DEI GRATIA, tales
vel tales esse in frontispicio suorum
decretorum testantur. Hoc & Ethni-
ci agnoverunt: Expresse enim testatur
Cic: Nullum unquam sine afflatu
Divino, magnum extitisse virum.
Hanc causam licet in Definitione
expresse non nominemus, non ex-
cludimus tamen sed præsupponi-
mus.

De natura
Deorum.
L. 1.

44. Causa à prima dependens &
propinquior sunt Reges, Imperatores
& alij superiores nisi DEum & En-
sem in terris non agnoscentes. Atq;
hec Nobilitas à summa M. te persone ido-
neæ collata & donata omnium habetur
præstantissima: ut enim laus est à lau-
datis laudari ita summæ laudis est
à lau-

Causa effi-
propinq.

Tiraq: de,
Nob. c. 6.
n. 7.

â Laudatissimo virtutis accipere
præmium.

Causa For- 45. *Causam formalem* dicimus
malis. ipsam â plebejorum numero exem-
ptionem factâ â Majestate summa
Nam ut non sufficit ad nobilitatem
sola *Causa Impulsiva & Irritans* virtutis
sz. *Ita Nobilis non est qui vel se ipsum
vel quem alij Nobilitate dignum
judicant.*

Tiraq: de
Nob. cap. 4.
N. 13.

46. Formam sequuntur *Privi-
legia* quibus Nobiles donantur; qui-
bus adduntur Insignia & Tituli
Privilegia dividi solêt, in *Presumptio-
nalia & Collationalia*; *Privilegia Præ-
sumptionis* sunt 1. Quod Nobiles in re
illicita innocentiores plebeis præ-
sumuntur: *virtutem enim innocen-
tie præsumptio sequitur.* 2. Quod in
testimonijs ferendis, plus fidei me-
rentur quàm plebejus, &c.

47. *Collationis privilegia*
*maxima & amplissima nostris Nobilibus
olim indulta, vigore Consuetudinis*

concessa & à proximis Regibus confirmata novimus. Quod ex cap. 2. 4. & 8. & c. Kong Bolk: L. L. constat, & statutis Regis Magni Ladulåas 1285. R. Birgeri, confirm: legist: 1294. R. Magni Erici confirm: L. 1346, Regis Alberti assecuratione, 1371. & ejusdem, Gryphsholm, 1383. Reginae Margaretæ assecuratione 1388. Regis Erici Pomerani obligatione 1394. Nec non Gustavi Lmi & R. Joh. III. Et specialiter R. GUSTAVI ADOLPHI Magni, 1611. Nycop. Holm: autē reperit: 1617. & 1626. Ex Regis Gustavi M. præcipua & paucalibet decerpere vestigijs insistendo Clarissimi Præsidis in prælect: politic. Nobiles in assequendis honoribus, magistratibus & dignitatibus præferuntur, hinc s. Colleg. Supremorum præsides, Senatores, Consiliarij Camera, Legati, Iudices Secretarij, eliguntur. Quibus etiam salaria optima decernuntur. 2. De Existimatione & honore Nobilium peculiariter cavetur ne à quopiam impunè viole-

Priv. Nob.
Svec. p. 3. 4.
5. & 6.

Punct. 7. violetur, ne dum in Carcerem, causa
inauditâ impingantur. Ut & Delin-
quentes & securitatem illâ quâ Rex
jure jurando stipulatus est subditis'
suis violentes salvo conductu gau-
dent. *Nec coram Inferioribus Iudici-*
bus in capitalibus stare tenentur. 3. In
fodinarum, Sylvarum, venationum,
fluminumq; usu, præferuntur.
4. Manuarios proprios familiæ ne-
cessarios habere licet: proprium
carcerem; quo coërcendi eorum
famuli, ministri & subditi, si deliquere-
rint, nec in alienum immediatè ob-
torto collo compellendi, multaq;
Domino Nobili competit. 5. Iphis
competit *jus patronatus in ecclesijs* ubi
habitant. 6. Annonam quoq; &
merces ex bonorum proveutu, absq;
onere transportare; ne non ab ex-
teris ad familiæ sustentationem &
armaturam necessaria permutando
vel emendo acquirere permittitur.
Fundos quoq; in Civitatibus ab o-
mni exactione exemptos (*nisi inibi*
nego.

p. 9.

é. 22. & 24.

§ D. 3. ore b.

L. L.

p. 16.

p. 24, 25, 26.

29, 28. & 29.

p. 30.

p. 17.

negocietur) possidere fas & integrum est. *Ceterum de alijs Nobilitatis juribus & prerogativis vide predictas ll. & statuta.*

48. Privilegia comitantur *Insignia*, *W. pn/ Stöldemarck*; q^b non tantū apertā illa *Cassid. e, & clatratā galea* discernuntur a plebeis; Sed etiā *virtutes* eorum, Hieroglyphicè exprimuntur. Capita enim & Oculi Bubulorum & Urorum fortitudinem cum prudentia, coniunctam denotare solent. Leones magnanimitatem significant, &c. *Insignia* hac frequentissime facinus aliquod egregium denotare solent, diutissime quoq; in usu fuisse testantur *annales*, Hinc illæ equestres apud Romanos imagines, Coronæ murales, Castrenses, triumphales, &c. Et quis tam multa virtutis insignia, atq; laudis ornamenta, poterit explicare, quam multa & nostris *Nobilibus* olim & hodie concessa sunt; Nam cum aliquis operam in bello vel *Toga* prestitisset egregiam, Creatur à Majestate nobilis & conceditur ipsi *insigne* aliquod virtutis gestare, per quod nobilitet

Insignia & signa honorifica Nobilitium.

genus; & posteritatem ad similis
 facti memoriam excitaret. *Alijs igitur*
Castella ut famil: Wrangliane:
alijs Leones catenis vincti ut Gyllen-
hielmiane, alijs globuli ferrei, plum-
bei, &c. aut quidvis aliud pro magna-
nimitate & numero hostium, quos in præ-
lio aliquo durissimo interfecerunt, insi-
gnium loco obtigerunt: Alijs for-
tassè ut ostenderetur ipsos lumen re-
buss patriæ afflictis attulisse Stellis Scuta
distinguebatur, alijs deniq; alia con-
cessa sunt quibus virtutis suæ memori-
am proderent.

Instrumentum.
 Nobil.

49. *Insignia illa confirmantur*
per Instrumentum vulgò Wapnbress
quod continet verba principis nobilem
Creantis & privilegij donantis.

Tituli Nob.

50. *Honoris Tituli quibus Nobi-*
les compellare solemus, sunt varij: Alij
Nobiles simpliciter Edle/ Wälbördighe/
Junkare. q. noviter tales esse ceperunt
Alij Nobilissimi, Generosi, Strenui, Illu-
stres, Edle Wälborne/ qui non tantum
nobilem generis prosapiam, numerare

no-ve-

noverunt, sed etiam alijs propria virtute
innotuerunt. Alij Illustrissimi, Genero-
sissimi, &c. Högh Edle / Höghborne /
Högh Wälborne / Nädighe / dicuntur..

51. Deinde Nobilitatis tanta vis est;
ut quamvis ejus sit propria a quo
manat, egressa tamen mortalitatis
fines, non cum homine intereat,
cujus vita angustis finibus circum-
scripta est, sed ad posteros ordinariã
successione transmittatur, & qui-
dem ut ijs, nisi sibi ipsis defint, faci-
lem expeditamq; viam ad ingentia
vitæ comoda & amplissimas di-
gnitates patefaciat. Spes enim maxima
est de nobilibus, fore, ut liberi quemadmodum
patris lineamenta referunt, Parentis etiam virtutem
incensi virtutis amore referant.

Hippol. in
Nob. Axio:
28.

*Fortes (inquit ille) creatur fortibus & bonis
Excitat quoq; nobilitas in magnis
animis generosam emulationem, non so-
lum parentum nobilitatem æquandi, sed
etiam superandi; ut de Alex. M. & alijs
multis percepimus.* Magnum habet acule-
um in heroicis ingenijs recordatio eorum, quæ
maiores cum laude gesserunt.

Horat:

*Quod si quan-
do mi.*

do minus accidat, id parentum prava educationi & alijs causis tribuendum est.

Causa fin:
Nob.
I. Princip.

52. Finalis causa Nobilitatis alia est *Principalis* alia *minus Principalis*. *Principalis* est Gloria Dei, cum n. omnia bona à Deo accepta, ad benignissimi datoris gloriam extollendam debeamus convertere, quis neget nobilitatem ad idem præstandum esse obstrictam.

II. Minus princip.
tripl.conf.

53. Finis minus principalis, respectu hominum consideratur tripliciter, vel *Ratione ipsius Nobilis*; vel *Ratione aliarum personarum* vel deniq; *respectu totius Reipub.*

I. Ratione ipsius Nob.

54. *Ratione ipsius Nobilis*: Nobilitas nihil aliud est, quam *premiu[m] virtutis, & publicum fortitudinis vel scientia testimonium & iudicium*, quod omnibus dignis & benè meritis tribuere tenetur S. R. M. tas jure divino & humano. Siquidem in summa Mafons & scaturigo non est obstructa: & ideo hodie idem virtuti præmiu[m] quod olim, est propositu[m]

55. *Respectu aliorum* nobilitas est quasi incitamentum virtutis & scientiæ: quando enim benè meriti honorum titulis ornantur, ceteri virtutis amore incenduntur & spe præmij excitantur.

2. Respectu aliorum.

Schonb. l. 3. pol: c. 20.

56. *Respectu totius reip.* finis est *politia salus*; ut verò illa est urgenda, ita illi qui virtutis studio detinentur, & reip. vel *Consilio* vel *Auxilio* præstò sunt, coronandi ut ulterius in reipub. salutem inflammentur & invitentur, & veluti astra in sublimi posita & collocata alijs præmio & prærogativâ præluceant, ut cum auctoritate imperare possint.

3. Resp. politia.

57. Reges & Principes, non tantum majoris auctoritatis, sed & incitamenti causâ, quo juvenus magis ad virtutis studium, & res pleclarè agendas stimuletur, nobilitatis ministris dederunt potestatem gestandi aureas catenas, annulos, sericas & alias preciosas vestes. Sic Josephus à Pharaone induitur annulo in manu, vestitur stolâ byssina & collo torques aurea com-

Gen. 41.

ponitur. Rex Alexander iubet Jonathan indui
I. Mach. 10. purpura & mittit ei fibulam auream. *Hac de No-*
bilitate Generis & sanguinis, ejusque precipuis
Gradibus & Ordinibus breviter hac vi-
ce dicta sufficiant, Plura quidem congrue ad-
modum ad hunc discursum referri potuissent,
quæ omnia commodiori tempore reservabimus,
Quæstiones nonnullas statim & se-
orsum recensebimus.

58. Agemus jam brevissimè
de Nobilitate, quæ respectu *solius*
Qualitatis Personalis contingit, cum
hic loci à Politicis de ea tractari so-
let. Sic Doctores per ipsam *gradus*
Doctoralis collationem Nobilitatem
consequuntur, & gaudent nobilium
privilegijs. Et ipsi *artium magistri &*
poëtae, prout Illustris & Generosus
Dominus, Dn. Steno Bieleke p. m.
de Kraferum/ non excluduntur, in-
quit. *Quem laudat etiam Gravissimus*
Ludenus; præsertim cū videamus,
olim in Regia Urbe Constantino-
poli non magis *ICTos*, quam *Gram-*
maticos & Sophistas Professores post

In cōment:
de Acad:
l. m.
Disp. de
Nob.

20. Stipendia, *Comitiva honorem me-*
ruisse. L. Ulic. C. de Profess: qui in Urbe Const:
doc: ex l. m. e.

59. Et licet in nostra Patria,
vulgò non ita habeantur pro No-
bilibus, nec ita salutentur & au-
diant, esse tamen virtute Nobiles nõ
negandum. Quæ nobilitas,
non est negligenda & in com-
paratione, non postponenda
illi nobilitati, quæ ex Genere
duntaxat est, sed multorum iudicio
est anteponenda; Nā quemadmodum au-
rum non tantum opinione & iudicio hominum,
sed insita bonitate aliis metallis prævalet,
Sic virtute & eruditione præstantes
viri, civilia licet ornamenta non
adepti, in universo naturæ theatro,
resplendent. *Itaq; omnes cujuscunq;*
conditionis homines, hanc ut acquirant
Nobilitatem, studio summo studere debent.

Besold. l. 1.
c. 11, n. 47.

60. Tandem etiam notandum
alios viros graves cum in numerum
publicorum munenum adoptentur,

facile quasi Nobilitatem adipisci
undè præferuntur aliquibus nobili-
bus in salutationibus sessionibus &
alijs &c. *Sed Manum de tabula.*

61. Nunc fasciculum nobilissi-
marum quæstionum ad hanc mate-
riam spectantium, earumq; succin-
ctam enodationem subjungere pla-
cet, *quarum prima esto.*

Quæstion.
I. Quæst.

I. An Divitiæ Nobilitent? Si vul-
gi valeret judicium affirmativa ad-
mittenda esset; quã tamẽ sententiã
omnes saniores jure meritoq; rei-
ciunt. Fatemur quidem Divitias
ornamentum nobilitatis, negamus
causam, *Disting. itaq; est* I. *Inter Es-*
sentiam Nobilitatis, & ejus ornamentum
Divitiæ sunt quidem *ornamentum*
Nobilitatis, sed *non sunt de ejus essen-*
tia, & nobilitatem non adferunt.

Dist. 1.

Dist. 2.

2. *Inter Nobilitatem popularem, quæ*
nititur genere & divitijs: & Inter
Nobilitatem propriè ita dictam, quæ
gaudet virtute cum parentum tum
propria.

2. An ergo sola virtus nobilitet, 2. Quæst.
ut qui ab ea sit satis instructus, statim
se Nobilem profiteri possit? *Pro
questionis determinatione Disting. 1.
Inter Nobilitatem Politicam & Mora-
lem.* Hæ enim duæ sententiæ, ex
genere & virtute nobilitari, non
sunt contrariæ sed sibi invicem, sub-
ordinantur. 2. *Quemadmodum gra-
dus Doctõris & Magistri conferuntur
propter eruditionem, nemo tamen pro
Doctõre, & Magistro sese venditare de-
bet, nisi renunciatus ab eo, qui rei illius
habet potestatem. Ita nec ex virtute,
quisquam nobilis est, nisi declaratus con-
sensu ejus, cujus ea est potestas.*

3. Utri sint antepõnendi, ij qui 3. Quæst.
nullo domestico exemplo incitati,
ad Nobilitatem pervenere, an illi
potius, qui gloriam majorum virtu-
te partam, omni pectore cõservant.
Hosce antepõnedos putant, *Novi
n. tantum virtute suâ; hi quia majorũ
vestigijs ingressi sunt, non tantum
sua, sed suorum etiam virtute clari exi-
sunt.*

Non minor est virtus, quam quarere parta tueri,
Et duo vincula fortius obligant,
Remp: ad benefaciendum; proinde,
*hic honorandus, ille laudandus, uterq;
promovendus.*

4. Quæst.

4. An qui ex propriâ nobilitatur
virtute, præferendus sit genere so-
lummodò claro? Aff: quia Nobili-
tas incipit in illo, in hoc desinit: Il-
le stator familiæ, hic noxa est: ille
salutem populi promovere studet,
hic negligit.

5. Quæst.

5. Cur multi ex parentibus virtute
claris orti degenerent? *Quæstio cer-
tè, si ulla alia, dignissima juxta &
amplissima; Nam quis est Negligentiæ tam
supinæ, qui non dispiciendum existimet, qui fiat,
quod parentes optimi, pessimos; sapientissimi stul-
tissimos; felicissimi miserrimos liberos suscipiant
ac relinquunt; Sed ad quæstionem;
Nobilium filios à paternâ & avita virtu-
te degenerasse notius est, quam ut proba-
tione indigeat. Historias si consulere vo-
luerimus tam sacras, quam profanas, e-
xempla multò facilius colligi quam eligi
possunt; ad causas itaq; veniemus,*
qua

Quæ ex duplici fonte depromi pos-
 sunt, *Theologia* nimirum & *Philoso-*
phia; Illas cum non sint nostri fori
 omittimus has prosequimur: quæ
 vicissim sunt in duplici Differentia;
Physica & *Morales*. Nam 1. Non so-
 lã naturã bonos homines effici omnium scripto-
 rum consensu receptum est, Habilem quidem Na-
 tura facit; non dat habitum, inclinã non cogit, cui
 nisi doctrina & præcepta magistræ morum Philo-
 sophiæ præstò sint, quid mirum si plerumq; præ-
 ceptis ad malum agatur. *Plut:* hac de re in hũc
 modum loquitur: Quod homines
 q̃ alioqui sunt nobiles & virtuosi a-
 liquando vel opum & divitiarum ac
 pulchritudinis gratia, ignobilem &
 non benè moratam uxorem, sibi ad-
 jungant, quæ ut conjunctissimum
 est in generatione filiorum princi-
 pium, ita validissimum est ad natu-
 ram eorundem depravandam, si sit
 mala. Et hæc est prima ratio Phy-
 sica. 2. *Est incommoda & immatura*
etas, non enim omnis ætas genera-
 tioni apta est, saltem perfectæ:
 Cœli soliq; constitutio felix &
 salu-

Physicæ
 causæ de-
 generat.

Ex Xenoph
 in opus pro
 Nob.

Consultat
inter alios
Levin:
Lemn:
in libro de
occul. nat:
mir: qui
volet.

Mor. causæ
Degener: I.

2. Causa.

3 Causa.

salubris. Neq; ea causa quas enume-
rant, Rerum naturalium rigidi Censores
qui de occul. nat: miraculis scripserunt
minoris sunt momenti, sed cum à Ca-
stissimis Studiosorum oculis & au-
ribus nonnihil sint alienæ, easdem
afferre nolimus: *Inter Morales cau-
sas occurrunt: 1. Educationis Ratio præ-
postera*, huc quadrat comici illud: ut
quisq; filium suum vult ita est, &
qui non vetat peccare cum possit ju-
bet. Si enim pueris à teneris unguiculis, facere
permittitur, quidquid libet, si parentes, nutrices,
domestici ne hiscere quidem, nisi ad ipsorum ani-
mum audeant: certè flexus & motus animorum
in gyrum rationis ducere, cupiditates reprimere,
libidines coercere, perturbationes edomare, ne
adulti quidem & viri peterunt. 2. *Causa est*
quod bonam ætatis partem liberi
in Gynæceis inter ancillulas, inter
amiculas, inter matres educuntur.
muliebriter, molliter, lautè, delica-
tè, ut sexu quidem viri sint, sed ani-
mo fœminis languidiores. 3. *Præ-
ceptorum flagitiosa indulgentia*, ita si-
quidem plerumq; evenit, ut Magi-
stro-

strorum plurimi, matrum gratiam
& favorem aucupentur, discipulo-
rum captent benevolentiam, mer-
cedi inhiant, premia expectant olim
si adoleverint, solvenda; *Quibus ut
potiantur: nihil non ferunt, nihil non
permittunt alumnis; ociari, stertere,
alea ludere, amori & ludicris indul-
gere; nihil pietatem, nihil bona-
rum literarum studia curare, omni
virtutū generi longum valedicere:*
hæc nō solum tolerant, sed etiam te-
gant, excusant, palliant. *Sunt & alij
Præceptores non nihil meliores, qui si Di-
scipuli paululum profecerunt; Dij
boni quos clamores excitant, novit
alumnus discrimen inter oves & o-
va perfectus est Grammaticus; Cau-
sas quatuor esse didicit, absolutus est
Logicus. Genera Causarum in Rhe-
toricis hæsitanter recitare potest o-
ptimus est orator, Cicerone elo-
quentior. Deniq; non infrequens est
& tertium illud præceptorum ge-
nus, qui quæ non probanda videntur
qui-*

quidem & dolent, avertunt corrigere
sed emendare non audent. No-
runt enim quid contigerit Senecæ, qui ob plagas
quas Neroni inflixerat, postquam ille Lupi Catu-
lus adoleviscet in labro aquæ calidæ venas secare
passus interiit. Tandem 4. ut Comici iudicium
interponemus, qui apud Magnates primas tenere
assentatorem, secundas Sycophantâ, tertias ma-
litiosum. Ut enim Musæ circa culinas volitant
& cœnaculorum parietibus adhærescunt; ita pa-
rasiti non nisi Locupletiores & Nobiliores infe-
stant Adolescentes; His autem nequam facile est
Adolescentes rerum imperitos, sensim ad turpissi-
morum scelerum, & gravissimorum malorum,
præcipitia, vel invito adducere. Cum itaq; tot
apud Eximios viros educationis impedimenta
sint, quis porro, Heroum filios noxas esse mirari
poterit? Et sic huic quæstioni cum Deo Finem
inponimus.

6. Cum duplex gradus sit ad No-
bilitatem, *Toga* nimirum & *Sagum*,
quæritur; Utrum horum alteri præ-
stet? Togatam armatæ militiæ præ-
stare videtur; cum hæc ab illa re-
gatur, & beneficio ejus plerumquæ
aquiratur; nihil n. sunt foris arma ni-
si res sint domi consilio & pacis
artibus constitutæ: qui verò utra-
quæ, Heroum numero jure merito-
q; censendus est.

7. An

7. An patria municipales suos nobilitet? N. Recte enim Agelilaus, q̄ puer ad huc, cum in Gymnicorum ludorum celebratione, in loco parum honorifico, à chori Magistro locaretur, quamvis Rex declaratus esset, paruit; ostendam inquam, non loca viris, sed viros locis dignitatem consiliare.

8. An rusticus emens feudum Nobile, Nobilis fiat? *Non magis fieri eum Nobilem, quam emens domum Consulis Consul fit?* Res enim hominibus, non Rebus homines accedunt.

9. An literæ offuscent Nobilitatē? *Ita nonnullis non hominibus visum est, qui literis tinctos vulpeculas Scholasticas, &c. per Calumniā appellitare cōsueverint, & nota est Licinii Imperatoris, alias etiam non admodum laudati historia, qui literis adeo infestus erat, ut virus & pestem publicam illas appellaret. Ed etiam mores apud alios gentes deciderunt, ut qui se nobiles esse gloriantur, nihil magis obesse nobilitatis detori, quā literas ducant. Cum tamen nihil est quod eam magis illustret & ornet; Contra verò ignorantiam disciplinarum, dedecere admodum & debonestare.*

Et

Et profectò quid nobili magis necessarium, quam
 STUDIUM THEOLOGICUM, ex quo ani-
 mulæ suæ aeternum consulere potest. Quid ma-
 gis necessarium quam STUDIUM JURIS,
 unde bonum vel æquum & iniquum, iustum &
 iniustum discernere discet. Et præterea testimo-
 nio Q. Mutii Servio obiectanti; Turpe esse Pa-
 tricio & nobili viro ius ignorare. Quid utilius
 STUDIO MEDICINÆ unde rationem
 sanitatis conservandæ, vel etiam amissæ recupe-
 randæ haurire possit. Quid deniq; fructuosius
 PHILOSOPHIA; Unde multiuga rerum
 cognitio & felicitas comparatur. *Nemo itaq;*
sanae mentis negare potest Doctrinam &
eruditionem, si qui quam aliud nobiles
decere & cohonestare. Et scientiæ defe-
ctus per Nobilitatē non suppletur.

10. Quæst. 10. An tituli gradusq; Doctora-
 lis Assumptio nobilitatem dede-
 coret & offuscet? *Non sumus ne-*
scij quosdam quibus de Crassiori luto fin-
xit præcordia Titan, ambabus manibus
affirmantem amplecti sententiam, sed
quâ ratione, quo fundamento non dum
videre potuimus. Vellemus ut illi historias
 saltem noscerent, ex quibus intelligerent Maxi-
 mos Principes, Reges, Imperatores, aliosq; homi-
 nes nobilissimos, honores hosce non respuisse;
 Et prima graduum exempla in Germania, non ad
 plebe-

Plebeios aliquos, sed ad nobilissimos genere ho-
mines relata evincit gravissimus consensus histo-
ricorum. Sic Johannes Dux Megapoli: Theolog.
Doct. Herimannus Hassiæ Princeps Magister, &c.
Et ne nostros Nobiles prætermittamus Archiepisc: Joh. Messin.
& Episc: proximos olim à Rege nobili sanguine, Chron:
ortos utpote Doct: Johannem eiusq; fratrem M. Episc:
Olavum Stooræ. M. Catillum Caroli Christ. Eq:
A. & Senat: fil. Episc: Lincop. Doct: Hemm-
gium Gadd. Jur: Doct: Conradum Rogge Stre- Theat.
gnens: Doct: Birgerum Aros: M. Conradum Nob. Svec:
Bitz nobilissimi Castellani Abœnsis fil: &c.

*Et cum nobiles Literarum Studia sibi ma-
xime commendata habebunt; cur non e-
tiam graduum assumptionem, quæ nihil
aliud est quam morum & studiorum vi-
vum speculum & Testimonium publicum.*

11. An Nobilitas potest amitti?

Nobilitas virt: si intellig. cum etiam ipsa virtus
amitti queat, amitti posse vix dubitandum.

Nob: Generis amitti posse, probat
cum experientia cap. 21. Kong. B:
L. L. & c. 22. eod. cum p. 37. priv: ord:
Equest: & p. 42.

12. *Cur nobiles accuratiore indigeant
educatione?*

13. *An ad vitã rectè instituendam magis
conferat Nobilitas, an potius congruens
educatio?*

14. *An parentum vitia quoq; in filios transeant?*

Distinctio-
nes.

62. *Distinctionum maxima est utilitas, cum sepè apta distinctio est instar Commentarij. Ideoq; non incommodum fore putamus, manipulum earum distinctionum contexere atq; hoc loco annectere quarum & fundamentum in superioribus Thesis, tanquam seminibus, & usus in ipsius Nobilitatis cognitione cernere, licet cuilibet uberrimos. Sit itaq; distinctio.*

1. Nobilitas alia est 1. **DIVINA** quæ est elevatio gradus & naturæ rei ad Deum. Hinc D. Hieron: ad Celantiam scribit: Sola apud Deum Nobilitas est non servire peccatis. 2. **MORALIS** quæ nihil aliud est quam habitus virtutis more & assuetudine comparatus. Hæc nostra propria Censenda est. 3. **POLITICA**. 4. **Fortunæ**, externa quædam nobilitatis imago in bonis fortunæ refulgens.

2. Nobilitas Generice accepta complectitur omnes gradus Nobilitatis, imo ipsam Regiã Mai, ut supra dictum, quæ Sacratissima & Diva Maiestas Salutatur **E. R. Majestet** / Principes vero Serenissimi & Illustrissimi audiunt **Edhers Förstelligh Nådhe** / Supremæ Classis deinde Illustræ Prælustres **Grefweligh Nådhe & Nådhighæ Zerrar** / præsertim in publica functione constituti vocantur, Secundæ Classis Generosi, &c.

3. c.

*Zerrar / Zerreständ; Personer / & Infimæ
Classis, Nobiles & Nobilissimi, Edle / Wälbörd.
Junkare / &c.*

3. Nobilitas alia est Generis tantum, alia Gene-
ris & virtutis simul, alia virtutis tantum.
4. Nobilis vel est Natus vel factus.
5. Aliud est virtus aliud insigne virtutis.
6. Divitiæ considerantur vel simpliciter vel mi-
stim.
7. Bona sunt Triplicia Imperfecta, perfecta
perfectissima; vel, fortunæ, corporis & animi.
8. Nobilitas acquiritur vel tacite vel palam.
9. Dignitas est nomen generale & multifariam
accipitur.
10. Duplex dignitas simplici præferenda.
11. Dignitas alia est Juris alia facti.
12. Militia alia est humana, alia Divina.
13. Privilegium aliud est Personale aliud Reale.
14. Aut illud ex quo acquiritur Nobilitas tran-
sit ad posteros, puta, Regnum Ducatus, Comita-
tus & similia, aut non transit.
15. Honor est vel æternus vel temporalis.
16. Honor alius est Internus, aliud Externus.

Verum.

Est jã temp⁹ equū spumantia solvere colla:

P A R E R G A.

I.

*An quispiam vere audiat Politicus, qui non
est Jurisperitus? N.*

D 2

2. An

2. *An Jurisperitus quatenus talis, debeat esse Philosophus? Aff. An v. Theologus? N. Quia Principia juris Naturalia, sunt. In Christiano tamen S.S. Scripturae cognitionem requirimus, ne natura nimium confidens in Deum peccet.*
3. *Quænam sit propria sedes Liberi arbitrij? Resp. Liberum arbitrium esse partim in intellectu, partim in voluntate: Et respectu illius monstrantis objectum prosequendum aut fugiendum, nominari arbitrium: respectu vero voluntatis, judicium intellectus sequentis aut repudiantis, appellari liberum.*
4. *An Notitiæ quædam nobiscum nascantur? R. Non ipso actu sed tantum potentia, quæ postea per sensum, memoriam & aliquoties repetitam experientiam in habitum coalescit. Subsistimus tandem & ita concludimus.*

GLORIA sit Patri sit Nato GLORIA Sancto
 GLORIA Spiritui, Triadi sit GLORIA Sacrae

A D

Politissimum atq; Præstantissimum

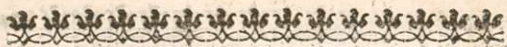
Dn. RESPONDENTEM
Pro Gradu in Philosophiâ Dispu-
tantem,

DECASTICON;

E*Ximios magnū est benè Nobilitatis honores,
Et meritos Equitum posse referre gradus,
Veram itidem verè depingere Nobilitatem,
Non minus est; apto posse colore dare.
Hoc tentans juvenum Musis suavissime GARTZI,
Hæc quam castra ferunt, Nobilitate clues.
Pluribus ingenium, multis industria clarè,
Et labor & studium nota specimīnibus.
Perge ita! quis Sophiæ nunc dignus haberis ho-
nores;
Ritè exulta tibi post Themis alma dabit.*

*Quo calidum suum affectum,
licet occupatissimus, non
contestari non potuit.*

MICHAEL O. WEXIONIUS
Pol. & Hist. Prof. P.

Politissimo Magnæq; Expectatio-
nis Viro-Juveni,

DN. JOHANNI GARTZIO
WESMANNO, amico suo Per dilectō, pro sum-
mis in Philosophia honoribus consequendis,
de Nobilitate pulchrè doctèq;
differenti.

Nobilis haud clarus majorum stemmata
jactans,

Degeneres solo, stirpis honore cluent.

Nobilis ast verè quem nobilitat sua virtus,

Clarum quem præstant Martis & artis
honus.

Nobilis es multū mi Præstantissime GARTZI,

Ingenio felix, promptus & eloquio.

Hinc meritò dignus palmâ tituloq; Magistri,

Et Laurus celso cinget honore comas.

Honoris & amoris ergo
subjunxit

GEORGIUS ALANUS

Phys. & Bot. Prof.

AA

Ad Præstantissimum Iuvenem

Dn. JOHANNEM GARTZIUM

Candidatorij muneris,

GRATULATIO

Salebrosum est ad altiora iter, & virtutis prin-
cipia dura: quippe mortales multo onere ad di-
gnitates imus. Sed fructus qui cupit, altitudinem
arboris non metitur: Sic quoq; tu GARTZI ho-
nores accipis, quia onera haud detrectasti. Gratu-
lor igitur tibi merito de prosperrimo ingenij proven-
tu dignoq; laboris fructu. & cum hic honoris gra-
dus non portus & finis laboris sit, sed acerrimus ad
majora stimulus: itaq; precor, ut non ante per dura
& salebrosa grassari desistat, quam egregijs ingenij
facinoribus nomen tuum præclarum effecerit. Vale.

GUSTAVI Zernlodh.

Aliud ad

Dn. IOHANNEM M. GARTZIUM,

Philosophia Candidatum meritissimum, amicum
suum intimum & ætatem honorandum.

TE laudent culpent vè alij, sic judicet ille,
Sic hic, de Genij floriditate, tui:

Pat.

*Parnassi in medio genitum sed dicit Apollo
Quin favet & Genio, Diva Themista tuo.
Hinc ergo Sophien simul excolis atq; Themistā
Et gravus peragis tempore utrumq; suo.
Præmia larga feres etiam, nam præmia nunquā
Debita commertis, denegat alma Themis.*

ERICUS GODENIUS^o
Vestman:

IVAT 3.11.1